

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 15

A FELS. R. TSASZARNAK É. KIRALYNAK
KEGYELEMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Kedden Augustusnak 20-ik napján,
1799-ik éjztendőben.*

Béts.

Most, a' Bétsi Udvari Ujjságban is, ahoz ragasztott *Extrablatt*ban is, adott-ki hadi történetekről való tudósításokat a' Fő Hadi Cancellaria. A' történetek Olofz országiak. Így adának elő: —

„Romai Birodalom béli Gróf Feldmarschall Suwarow-Rimniskoi, a' fereg' fő vezére, el-végezván magában azt, hogy *Serravalle* nevü erőseget (a' *Génuai* határ-szél mellett *Meyland*ban) el-foglaltassa: ily tzéllal ugy tétettek a' rendelések, hogy a' *Schwaiskowszky*' vezérlése alatt lévő *Orofz* Császári Divisió *Novi* felé elő rukkóljon, *Gen*, *Hertzeg Pankratzion* két *Orofz* Bataka-

R.

nokkal az erőfféget, melyet el kellett foglalni, körül kerritse, Cs. Királyi Generál *Mitrovszky* pedig az alatt, 6 gyalog Batallionokkal, 3 Batalion Gránátérolokkal, és 1 Hufzár Swadronnal, a' *Gavi* és *Serravalle* között álló ellenséges szélső posztokat vizsgálja nyomja, és ezen Batalionokkal, az ellenséges sereg' mozdulásait szem-ügyenn tartsa. Az ostromnak igazgatására, néhány Cs. Királyi Gen. Stáb-béli tisztekkel, 's-név-szerént Kapitány *Percellel* együtt, *Orosz* Oberster *Harding* rendeltetett-ki.

„Az erőffégre való ágyuzást a' folyó hónap 5-dikénn kezdtek el a' miéink: a' mely idötöl fogva oly mozgásokat csinált az ellenség, a' melyekre nézve a' mi feizünkrol szükségesnek lenni találtatott az, hogy a' Generál *Mitrovszky* Observations-táborához még 2 Gránátéros Batalionok rendeltessenek, a' *Karajczay* Dragonyos-Regementjével együtt. — (Ez eddig az Udvari Ujjságból) — Az *Extrablatt*' foglalata ily következik: — „

„Az *Orosz* országi tábor' fő hadi szállásáról *Stafeta* által érkezett tudósítások szerént, a' Gen. *Hertzeg Pangration*' vezérlése alatt lévő *Orosz* Császári seregnek szüntelenül folytatott, és éppen oly bátor mint gyors ágyuzása, arra szolgáltatott alkalmatosságot a' *Serravalle* béli ellenségnek, hogy ezt az erőfféget Aug. 7-dikénn reggeli 4 orakor, *diskretzióra*, által adja.

„A' 150 fejekből álló örző-sereg hadi fogásra hozattatott, a' hova reggeli 6 orakor a' miéink' hatok megé útnak is indítottak.

„Az erőffégben 14 darab kissébb-nagyobb ágyut találtunk, egy, munitzióból és eleségből álló provisióval együtt.

Német Ország.

A' *Rastadt* Frantzia Követeknek szomorú-történetjéről a' *Regensburgi* Német Gyüléshez

intéztetett Császári Decretom felett, a' múlt Jul. 29-dikénn kezdette - el a' Gyülés a' maga tanátskozásait. A' voxolások' folyamatajából és a' dolgok' természetü követekezésséből, már annyi világos, hogy a' Rendeknek több rélzé a' Császári Felség' egyenességéhez való határt nem ismérő bizodalma szerént, ezen dolognak rélzre hajlás nélkül való inquitzióját és igazgatását, egyedül tsak a' Német birodalom' Fejének böltseffégre fogja bizni.

Ezen itélettel való meg-egyezését jelentette *Austria* maga is Aug. 2-dikánn.

ABCLER Vála Csó Fejedelm pedig, mint *Augsburgi* Püspök, ennek felette még, ilyen ki nyilatkozatált is tett: — „Ö Választó Fejedelmi Hertzegsége egyéb aránt nem tselekedheti, hogy a' maga nyilvánosság boszfzankodását el titkolhafla, az iránt, hogy az Ujjságoknak és Journáloknek néhány esztendőköltá szokasba jött határ nélkül való nyomtatásbéli nagy szabadságok által, mindeneknek, mindeu alkalmatosság - szolgáltatás, minden ok, és bizonyosság nélkül, betsülletjek és jó nevek, leg vakmerőbb módon megtámadtatni mérélzettelik, a' mint a' Német Birodalmi közönséges levelekben is, ez a' *Rastadti* történet még eleinten mingyár, 's-még minden megvizgáltatásnak el-kezdődése előtt, oly meg-bántó, szerezet nélkül való, és gyűlölséges megjegyzésekkel, 's fundamentom nélkül való gyanuságokkal terjelztetett a' *Publicum*' elibe, a' melyek, a' Felséges Udvari Decretomnak ki-adatátásától fogva, az ő költsöjöknek gyalázatjokra, már mind magokban meg-tzáfolódtak.“

A' Frantziák már most minden hadi fogjoknak haza-boszfattatását meg-határozván, formaruhájokat le-huzzák. Gondoltatik, hogy ezt azért tselekelzik, hogy ezen formaruhákba magok akarnak belé öltözni, 's-szélső posztjainkra így akar-

nak reájok rontani. *Károly* Királyi Fő Hertzeg hirt tétetett ezen dologról az egéiz tábornál, 's-meg parantsolta, hogy az olyan Frantzia, a' ki Aullriai forma-ruhában fogattatik-meg, mingyár agyon lövettették. — Ezt sok más idegen Ujjságon kívül a' *Bétsi* Udvari Ujjság is írja.

Reich nevü Professor *Erdnagában*, azt hirdette ki, hogy a' Pellis, Himlő, Rüh, 's-más egyéb vezedelmes nyavaják ellen, 2 olyan legítő, belső és külső szereket talált légyen fel, melyek mind ezekben a' nyavajákban egy néhány órák alatt el-oláztatják a' vezedelmet. Arra ajánlja magát, hogy illendő intáalomért, ki-nyilatkoztatja a' titkát, és a' jótalmat csak a' fel-tételnek bé telyesedése alatt kívánja: azt is erőssíti, hogy egy távol lévő Orvos.Doktor, a' ki az ő titkát lehetetlennek lenni tartotta, próbát tett véle, és azzal egy embernek életét megtartotta, a' ki az egyik karjába esett fene miatt a' leg keményebb rothasztó hidegben feküdt, és már nyilvánóságoson a' halál' áldozatjának tartatott lenni. —

Anglia

A' mi a' Frantzia és Spanyol egyesült hajós fereg' állapotját illeti, itt mostmár ezeket írják fölöle bizonyoson: — „

„Mind a' *Londoni* mind a' *Párisi* tudósítások meg egyeznek benne, hogy az egyesült ellenéges hajós fereg, Jul. 6-dikánn *Gibráltárral* által-ellenben állott, de a' hól ekkór a' szél meg nem engedte, hogy a' tenger-szoroffánn az *Océánusra* ki-evezhessen: Jul. 21-dikénn azonközben már bizonyoson tudattatott, hogy 46 ellenféges *Linea*-hajók, a' tenger-szoroffánn ki-haladván, *Cádiz* előtt vasmatskákonn állának, de minden

tekintet szerént fokáig azon helyenn maradni nem tzeleznának. Lord *St. Vincent* egy Fregátot küldött-el Lord *Keith*hoz a' Genuai öbölbe, ki is a' vezérlése alatt lévő hajós sereggel azért kéntelenített volt oda evezni, mint-hogy a' Frantzia hajós sereg is a' *Mediterraneum* tengerre való bé-evezésekor valósággal ide Genuához ment volt, hogy a' *Macdonald*'legitségére 8 ezer fegyvereseket ki-ízáltson. — Ezen 8 ezer fegyvereseket azonközben nem hagyta a' Frantzia hajós sereg *Genuánál*, azért, hogy *Macdonald*-nak, a' ki már ekkór meg-verettetett volt, nem segíthetett vélek; melyre nézve ismét ki-hozta őket a' Genuai öbölbe.

„Azon utóbbi tudósítások szerént, a' melyeket Lord *St. Vincent* és Gen. *O'Hara* - *Gibráltár*-ból az Admirálitáshoz Londonba küldöttek, a' Frantziák' tzelezése abban áll, hogy a' *Cadix*, *Ferrol*, és *Rochefort*ti kikötő-helyekben még több hadi hajókat vegyenek magokhoz, és ekkor osztán vagy *Irlandia*, vagy pedig *Hollandia* felé tegyenek egy *Demonstrációt*, hogy az Anglusok' expedízióját meg-gátólják. —

Az Amérikai Respublika és Frantzia ország között való mostani állapotot így fejezei ki egy *Londoni* Író: — „Midön az Amérikai *Congressus* nem rég, 48 ezer *Dollárokat* határozott volna-ki arra a' végre, hogy Frantzia országtól a' békefelséget meg-válárolja, egy Frantzia *Journal* maga, ilyen ki-fejezéssel bamult-el ezenn a' dolgonn: *Még vagynak*, így szoll, *oly nagy boldok a' világonn, a' kik tollünk valami olyant akarnak vásárolni, a' mink magunknak sints, és a' mit nem is ismértünk.* — „Az Amérikaiak azonban nem láttatnak tsak ugyan igen hajlandóknak lenni a' békefelségre, minthogy a' *Congressus* ujanton 6 nagyobb és 6 kisebb fegyveres hajóknak fel-készíttetése iránt tett rendeléseket. „

Olofz Ország.

Ezen orszagnak jelen való állapotjáról ilyen nyomos rajzolatot olvasunk és írhatunk: — „

„*Olofz Ország*nak két végei adnak már most sok foglalatosságot a' Szövetségeseeknek. *Felső Olofz* országban t. i. a' *Genovái Rivierából* kell ki-nyomni a' *Frantziákat*, 's-ezen kívül három, u. m. *Tortona*, *Coni*, és *Fenestrelles* nevü várakat kell töllök el-venni. *Tortonának* egy fellegvárja vagyon, a' mely nem tsak hogy ujj épület, hanem jó fekvése mellett oly módon is meg vagyon erősítve, hogy, ha meg akarja venni az ember, egéizszen ölfize kell rontani. Az esmeretes *Tortonese'* tartományának ez a' vár és város feizi leg fobb részét, mely is az 1730-dik béli *Bétsi* békelség-kötésben adatott által, mint Német Birodalmi *Leudum*, a' *Sárdinai Királynak*. A' *Spanyolok* 1745-ben, minekutánna nem egéizszen 14 napokig tartott ostrom alatt, 11,000 Bombikat, és 70 ezer ágyu-golyobisokat hánytak volna reá, el foglalták ezen várat. *Coni*, hasonló-képpen egy rend kívül meg-erősített fellegvár, melyet 1694-ben és 1744-ben, hijába ostromoltak a' *Frantziák*. Hasonló kemény erőlség *Fenestrelles* a' *Dauphine'* határ-szélénn. Ebben épittette *Frantzia ország*, minekutánna *Pignerolt* a' *Savoyai Hertzegnek* által engedte volna, a' *Mülin* nevü erőlséget, oly tzéllal, hogy magát a' *Piemonti* páfások felöll bátorságolsá tegye, 's általa a' maga határ-széieit a' *Savoyai Hertzeg* ellen fedezze. Tsak ugyan el-foglalta azt tölle a' *Savoyai Hertzeg* 1708-ban; de a' kinek azt az utánn ismét vilzfza botsatotta: hanem ettöl az 1734-dik esztendő beli háboru utan ismét vilzfza kapta. —

„Ez a' *Fenestrelles'* vára, még eddig tsak a' föld'-népbö: insurgált fegyveresek által lévén bezárattatva, a' *Frantziák* hevesen ki-ütöttek be-

lölle a' napokban. és a' barmokat néhány körül fekvő helységekből bé-hajtották a' várba.

„A' *Liguriai* Respublikától butszuzni láttatnak, némelyeknek ki-fejezéssek szerént, a' Frantziák, minthogy *Génuá* várofsára 4, *Savona* várofsára pedig 2 Millió Livrányi Contributziót irtak-ki közelébről. — Ezzel a' summátskával, a' maga leánka Respublikájának gyanitható el-vezetésénn gerjedő keservét akarja vigasztalni, az anya Respublika.

„A' mi az *Alsó Olofsz* Országot illeti, *Fanónak* el-foglaltatása után már most, tsak *Civitavechia*, *Ancona*, és az *Engelsburg*, vagynak az el-foglalásra hátra. *Civitavechia* a' mely mind a' Császáróna erősen meg-erősített, mind pedig a' tenger felől kemény kikötő-helye vagyon, éppen oly kemény munkát fog a' Szövetségeseeknek szolgáltatni, mint *Ancona*, melynek hasonló-képpen fellegvárja vagyon. Az *Engelsburg* nem sokáig fogja magát egy győzedelemhez szokott tábor ellen védelmezni, minekutánna az 1587-dik béli ostromlása után a' Császáriaknak, a' Pápaktól az-után tétetett erősségek nem olyanok, hogy kemény ostromokat sokáig ki-állhassanak, nevezetesen most, midön a' *Romai* Ertz-Jákobinusok, telyességgel nem batorságból, hanem félelemből, oda futottak-fel.

Neapolis várofsában, a' *Nelson*' 14 Linea hajóinak utóbbi oda való közelítésekor, azt gondolták a' *St. Elmo*' várában lévő Frantziák, hogy Frantzia hajós sereg közelit, melyre nézve 3 színű zászlókat szurtanak-ki. A' Király 10-dikben ment-bé *Neapolis*ba. A' Frantziák 11-dikben capituláltak *St. Elmó*' várában: hanem igen gyáva volt reájok nézve a' Capitulatio; minthogy tsak a' tarifsznyájokkal maschéroztak-ki a' várból, még pedig tarifsznyáik is megvisitéroztattak. A' büntetésre-méltóbb Jákobinusok ellen processus láttattatott, a' többek pe-

dig a' Frantziákkal együtt hajókonn *Toulonba* küldettettek.

Frantzia Ország.

A' *Jákobinusok'* Klubját, a' maga ujjantoni fel-támadásakor azért nem akarta el-törteni a' Frantzia Országló-szék, hogy a' factziók' tüzeffégit annál inkább fel-elevenítve tarthassa; minekutánna a' Respublikai esküvés-formának ujj formába való öntettetődését, mint már meg-irtuk, az Öt Százak' Tanácsában végre hajtották volna, az oita nevezetesen, a' 100 millió erőltetett-kölsönnek, 200,000 gazdag familiáktól lejendő fel-töltésére, minden nagy fizetésű hivatalok' fizetésének annyira való le szállítatásánn, hogy egy Képviselőnek fizetését, semmi féle hivatalért való fizetés meg ne haladjon, minden játék- és bordély-házaknak bé-zárattatásokonn, minden még meg-lévő Királyi pénzeknek bé-olvasztatásokonn, a' fegyver- és fahérom-műhelyeknek helyre-állítatódásokonn, a' Ministeri Cancelláriáknak minden gyánus személyektől való megtisztittatódásokonn, a' Royálistáknak a' fegyverből való ki-verteztetéskeonn, 's- végezetre minden vóit Nemeseknek és Papoknak a' közönséges hivatalokból való le-tétettetődéseken, dolgoztanak a' *Jákobinusok* a' Klubban. Ezen legutolsó iparkodással a' *Barras* és *Sieyes'* le-tétetésekre láttatnak szélozni, melyből az jön-ki, hogy a' *Revoluczió'* mostani mozgatói, nem megelégedettek az ujj *Directorium'* országlásával is, vagy nem gondolják, hogy kívánt széljokat elérhették véle. — Egyéb aránt, bajós volna az ő egész dolgokból, böltsé lenni. — A' mult postánn az irtuk volt, hogy *Sieyes* ül a' *Jákobinus'* Kormány mellett; most azt irtjuk, hogy ezek a' *Sieyes'* meg-buktatásánn munkálódnak. Mit

fogunk irni honapután felölle ? meg látjuk honapután. Ilyen a' mi Ujjság-írói historikuffágunk.

Courtois nevü Képvisele, hathatós ki fejezésekkel élt a' Vének' Tanátságában Jul. 26-dikán a' Klub ellen: „Ha egyes-egyedül volnék is, így szoll, még is le-huznám annak a' pártnak álortzáját, a' mely a' mi köfalaink között emelkedik fel-felé, a' mely tsak könyhullatásokból és zürzavarból él, a' mely meg-szünés nélkül a' közjót prédikálja, és még is minden közönséges rendet, 's-minden erköltsi tudománt fel-forgatni igyekezik. A' *Hébertek* és *Ronsinek* ismét kezdenek felállani — a' *Babeuf*' örökössei mutogatják magokat — Nem, a' vér-izomjuhozás nem természetesebb a' tigrisben, mint az őszíze-esküvésnek és pufztításnak szomjuhozása ezen emberekben. A' rágalmazás, a' hitfézés, az ő közönséges elzközeik. Már három Constitutzióink voltak; hogy a' mostani, hibás, meg eshetik: de ez még is tsak fogása a' mi belső ellentégeknek. — Akár mely rendje állana is fenn a' dolgonak, ha mingyár az 1793-dik beli *Anarchiai Codex* volna is az, azt is számkivetnék ők valami szegletbe, tsak hogy, mint tselekedtek, a' revolucziós országlast állithassák helyre. Már egy 39 személyekből álló, ugy nevezett *Tanító-Commissiót*, és egy más *Titkos-Commissiót* is neveztek ki magok közzül, és így tévelyegnek homályos takarók alatt az ők mindent el-rendelentető projectomaik. A' *Directorium*' a' meg-buktatódásnak újján vagy: már meg-kéretett két *Directoroknak* a' feje. A' Képviselek közzül 250 tagoknak számkivettetését akarják proclamálni; 's-igly akarják az *Administráczió*nak minden ágait meg tisztítani. . . . Miként kívánhatunk mi áldozat-tételeket a' *Frantzia* néptől, ha tsak arról a' vagyonyjáról sem felelhetünk néki, a' mije még meg-maradott? Azt kíványátok

töllem, hogy külső ellenség ellen tsatázzak: és az én belső lételemet meg nem tudjátok védelmezni. Két ellenség közzül, nékem a' közelébb való a' veszedelmesebb: én mindeneknek előtte barátaimat, atyámfiait, feleségemet, és gyermekeimet kívánom a' veszedelmenn kívül látni, &c.“

Garat is egy értelemben befzélet, némely módosításokat ki-véve, *Courtoissal*, más Képviselők pedig, történt-dolgoknak elő-hordását, nem pedig declamatziókat mondtak szükféléseknek lenni. — A' dolognak meg- vizsgálása végett, titkos Commissióvá változott a' Tanács. — Az után egy közönséges ülésben decretálták a' Vének, hogy a' Lo-oskolából, minthogy az a' Tanács' üléseinek kerületében vagon, a' holt i. a' Constituzió szerent semmi más politicus gyülekezeteknek nem lehet tartatni, másuvá költöztesse által a' Klub a' maga tanácskozásainak helyét. Igy esett ennek, az ő régi nevének helyére, a' Jakobinus Klaftromba, való költözése.

Milyen principiumjok légyen ezeknek az embereknek a' vélek barátságban élő Hatalmanságokról is, észre lehet a' Párisi *Publicista* nevű Ujságnak következő szavaiból venni: — „Mi nem vagyunk oly bolondok, hogy azt higyük, hogy a' *neutrális* Hatalmanságok, a' mi valóságos barátjaink volnának; az értelem' tudományának tiszta principiumai szerent, sem a' Virtushoz, sem a' Búnhöz, *neutrális* lenni lehetetlen: már pedig mi a' Terrorismus'-Systemájának szövetséges tarsai lévén, a' mi Revolutzionkat, tsak a' Királyságnak gyűlölése, minden Ország-lás formáknak fel-forgatása, minden Nemz-ti és magános tulajdonoknak el-ragadozása által, hajthatjuk végre; az ehez való *neutralitás* tehát annai lenne, mint a' bünt, nyilván való módon oltalom' alá venni; mert a' mely neutralításra a' mi barátainkat egy-s-más egyéb környülállások kényszeritik, nekünk az semmi valóságos

hafznot nem hajt; nékünk egy kemény Systemát kell magunk' elibe vennünk, ha még meg olyan kegyetlenek tettük is az lenni, olyant t. i. a' mely a' külső népeket, ha az ő hajlandóságaikat kü- lömben meg nem nyerhetjük is, leg alább a' fé- lelem által erősebben hozzánk köti.

A' Jákobinus Klubban már az is projectál- tatott, hogy mind azokat, a' kik a' revolutzió által meg-gazdagultak, a' lehető sietséggel ki kell oltatni; mert, így szollottak a' Klubisták, ezeknek a' gaz-embereknek ragadományaik, bé fog 1000 millió Livrákat hozni. — Az után a' *Nekker'* Finántziai Minifterségre való hivattatásá- rol, és a' mostani Hadi miniftérnek Gen. *Berna- dotténak*, az *Olofz* tábor' fő-vezérségére való emeltetéséről, volt befzéd a' Klubban: de a' kik közzül egyik is nem fogta, sem *Nekker*, ki is most *Genevában* lakik, sem *Bernadotte*, fel-vá- lolni a' nékiek ajánltatott hivatalokat.

Valósággal, ha azokat a' foglalatosságokat gondolóra veszi a' Frantzia publicum, a' mily- nek, hogy ő *Nekkernek* Finántz-minifterséget, *Bernadotténak* *Olofz* Országí fő vezérséget ajánl, 's-több e'-félék, a' milyeneket oda feljebb is elő hoztunk: így lehetetlen, hogy a' Directorium, mint rendes Országló-szék, el ne veszesse egész creditjít a' publicum előtt, mint munkátlan és szükség felett való hatalom, a' melynek a' Klub folytatja foglalatosságait. Egy tagja a' Klubnak már nyilván projectálta is, hogy közönségesen fel kell kellni a' Directorium ellen: noha az ő projectomát más tagok bofzszankodással vizfsza vetették, 's-mint nyilvánóságos támadás-gerjesz- töt, árestáltatni is fogták.

Elegyes Levelek.

A' hadakozó táborok' fekvése Helvétziában,
Aug. 2-dikáig: — *Zürchből*, Aug. 3-dikán: —

„Egészízen vételtetve a' hadakozó táborok' fekvései itt most azok még, a' melyek 8 hetek előtt voltak. Egy idő óta az apró öfzfé-tsapásokon kívül semmi egyéb nem történt. A' Császáriaknak a' *Limatonn* innét nállunk vagy on egy táborjok: egy más táborjok, mely néhány lovas Regimenteket foglal magába, a' *Kaczen-tón* túl fekszik; *Affholtern*nél el kezdve, *Regens-dorf* mellett, egy 16 ezer gyalogokból álló sereg nyulik-el. *Weiningenn*nél ismét egy lovas, és *Würenberg*nél hasonló képpen egy akkora gyalog tábor fekszik, mint *Affholtern*nél. *Fahr* nevű *Klastronn*nál egy kemény Cs. Királyi poszt: 's ezzel által elleben, a' *Limatonn* túl a' *Frantzia* Belső Cs. Királyi seregének közel, hogy egy kövel oda lehetne hajtítani. A' *Zür-ehi* Kantonban találtató idegen fegyveresek' számát mostan valami 50 ezerre lehet tenni.

A' *Frantzia* hadi *Minister Gen. Bornadotte* (hitelesen írják), hogy a' *Rénusi* táborhoz fogadjonni fő vezérnek,

* * *

Ode, quam
Illuſtrissimo Comiti Nicolao Esterházy
Connubii fœdere Incljto
ſcripsit

Jos. Basil. Salamon c. Sch. P^{ris}

Anno 1799.

Quo me Phœbus amans, quo calor intima
Divinus rapuit pectora? dic Dea;
Quid mollis cytharam ex ilice pendulam;
Dum læto jaceo gramine, sibilus
Perflat? quidve meæ fila sonant Lyre?
FRANCISCAM NICOLAUS duxit amabilem!

207

O mi grate Comes! fidere pulchrior!
Qui Te Connubii foedere strinxeras,
Et, tollens thalamis Esztoradum Jubar,
Dilectus Veneti nasceris Hesperus!
Tene ingentem animam, et connubio inclytum
FRANCISCAE mediter? Vatis ad Appuli
Morem, pectine testudinis aureæ
Te vulgum liquidis nubibus? O, age,
Hospes non humilis Tattiacæ plagæ;
Detersa facie pulvere fordida,
Huc Te pone, tener qua Notus halitu
Spirat leue sub umbra, et coma frondium
Aestivam cavet ab Sole proterviam.
Hic, hic pone moras! Hic moras
Qua per gramineos Hospitibus sinus
Arridet, volucresque aëra mitigant.

O hic pone moras! qua nitidam facem
Horarum Pater ex Aethere provehit.
Nam si dulce voles sub platano Jovis,
Arguti nemoris vel gelido specu,
(Nequaquam teneræ conjugis immemor)
Torrentem immodice fallere Sirium,
Aut si membra voles fessa resolvere:
O! quantus feriet tunc Driadas calor!
Quot furtim referent oscula Naides!
O! hic hic, atavis edite maximis!
Dicam vaticans, et trabeam, et togam, et
Fasces, fatidico plenus Apolline.
Et si carmen amas, quo genus inclytum,
Ornemusve Deos connubii Tui;
Non me lege sacri carminis eximam,
Verum sepositus gramineo thoro,
Sic Vates superos extimulo Deos:

Di! spirate novam pectoribus facem!
Manuramque fidem tradite sensibus!
Tam junctis manibus nectite vincula,
Quam frondens hedera stringitur aesculus,
Quam lento premitur palmite populus,
Et marmor querula blandius alite

Linguis assiduo reddite mutuis;
 Tum labris animam conciliantibus
 Alternum rapiat somnus anhelitum.
 Ducant pervigiles carmina Tibiæ,
 Discant cum pueris carmina Virgines:
 FRANCISCAM NICOLAUS duxit amabilem!
 Hæc vox æthereis intonat axibus:
 Quam trans Oceanum, trans Mare Caspium,
 Præpes Fama, decus nominis inclyti,
 Narrabit patrio digrediens solo:
 FRANCISCAM NICOLAUS duxit amabilem.
 FrancISCAM nICoLaVs DVXIt aMabilIS.
 M. DM. CC. LC. XL. IIIV. VII.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ode, quam adventu
Excellentissimi Comitum Joannis Eszterhazy
in
Communi Tatensium lætitia
scripsit
 Jos. Basil. Salamon e. Sch. Piis
 Anno 1799.

Nuper funera luximus
 Caroli, Generis qui fuerat decus:
 Annae, quam unida lacrimis,
 Et desiderio non reparabili
 Indormisse silentio
 Aeterno, doluit Gens Calasactidum,
 Poscens, (corpore solverat
 Quam lex) restitui sanguinem imagini.
 Luctus pectore sæviit,
 Atque adis macies sederat in genis.
 Satis sed lacrimis datum
 Est, turbare volet ni cineres dolor.
 Jam nunc Orte Diis Comes!
 Vides? ut populo gratior it dies!
 Vt soles melius nitent!

Et desiderijs icta fidelibus
 Gaudet Te Hospite Tattia!
 Ut se plebs medijs accumulât viis!
 Et puris dare compitis
 Matres cum Nuribus non cohibent rosas!
 Ut Myfles Berecinthius
 Tentat sub liquidis carmina Nubibus!
 Ut gaudent BEZEREDIUS,
 Et SZENTIVANYUS, Lumina Patriæ!
 Atque ut per liquidum æthera
 Alis præpetibus Mercurius volat!
 Mersus nube humeros levi,
 Doctarumque tenens proemia frontium!
 O! hic pone diem, Comes!
 Hic fingent lyrici pectine carminis
 Te spiffæ nemorum comæ,
 Qua se Arbos teneris frondibus induit.
 Hic, hic bis pueri die
 Numen cum teneris Virginibus Tuum
 Laudantes, pede candido
 In morem Salium ter quatiant humum.
 Sed quas, dic mihi, Numini,
 Virtutique Tuæ castra locet Dea
 Aras? quæ monumenta, vel
 Quæ condat Tibi, dic, marmora? perpetim ut
 Vivas? O decus inclytum
 Nostrum! æquis faveant si precibus Dii,
 Vates: sæcula plurima
 Transcensura Tua est, auguror, hæc virens
 Lauris Fama perennibus,
 Virtus quam meruit, quam dederat labor.
 Sed quo me Comes inclyte!
 Communis rapuit lætitia ebrium?
 Ego: marmore Thasio
 Vultus pono, Tuos! seu ære Corinthio;
 Afflet queis animam artifex,
 Queis non imber edax, non aquilo impotens
 Offundet tenebras, neque
 Annorum series, aut fuga temporum.

Tu fas: propitio ut Jove
Afflent nos placidi leno favonii.

Jelentés.

Bétsből, Auguftus. 18-dikánn: — „Annak a' Lexiconnak, melyről a' Magyar Kurirnak II-ik Januáriusi darabjában emlékezet volt, I-88, az az Német-Magyar-Rész a' napokban elkészülvénn, a' mostani Septemperi Pesti Vásárra, oda, le is fog szállitódni Kilián, és Kis István Könyváros Urakhoz; onnan pedig más helyekre is fognak Exemplárok küldtetetni u. m. Debreczenbe, Fehérvárra, Györbe, Kallára, Ketskémétre, Komáromba, Kőszötre, Eszékbe, Sopronra, Nagy Károlyba, Nagy Váradra, Pápára, Patakra, Pofonba, Szigetre, Vátzra, Veszprembe.

Reménylem hogy ezen Szókönyvel azoknak a' kik vagy Németül, vagy Magyarul akarnak tanulni, vagy pedig a' kik Németből Magyarra fordítanak: használhatok. Fel raktam benne, a' magában érthetőnek az Artikulussát, a' szónak külömb-külobmféle jelentéseit és az olyan különös szóllások - formáit, mellyeknek a' Magyar nyelvel semmi hasonlatosságok nincsen.

„Az első Részt a' második nélkül magában kéntelen vagyok széllyel osztani, mivel az e' féle munkának ki-nyomtatására meg kívántató nagy költség miatt a' II-dik, vagy a' Magyar-Német Részt mindjárt utánna nem nyomtatathatnám.

„A' Könyv szép fehér papirosra van nyomtatva, Lexicon forma nagyságra, tiszta betűkkel, az árra az első Darabnak 1 Rforint.

Márton Jó'sef,
Lötsei Profeszzor. mk.